

יום ב', כ"א בכסלו תשס"א (18 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"א בכסלו**, הוא **"יום הר גריזים"** ע"ש אירוע מעניין הקשור למסכת ההיסטוריה סביב חנוכה:

מלכות יוון שלטה בארץ ישראל מימי אלכסנדר מוקדון מלך יוון – הכובש הגדול שכבש ארצות רבות וביניהן את ארץ פרס ששלטה עד אז בארץ ישראל. הוא לא נגע לרעה ביהודים והעריץ את חכמי ישראל (כפי שנראה במעשה הבא, המדווח במגילת תענית):

יום ששאלו(=בקשו) הכותיים את בית המקדש מאלכסנדר מוקדון. אמרו לו: מכור לנו חמישה כורים ארץ בהר המוריה. נתן להם. ...כשהודיעו לשמעון הצדיק (שהיה הכהן הגדול באותו זמן) לבש ונתעטף בבגדי הכהונה, ויקירי ירושלים עמו...ופרחי כהונה מקיטין בכלי שרת. וכשהם מהלכים בהרים ראו (היוונים) אבוקות של אור. אמר המלך: מה זה? אמרו לו: הם היהודאים שמרדו בך. כיוון שהגיעו לאנטיפטריס (מקום שנחשב לקצה הצפוני של ארץ יהודה) זרחה השמש. הגיעו למשמר הראשון, אמרו להם: מי אתם? אמרו להם: אנו אנשי ירושלים, ובאנו להקביל את פני המלך. כיוון שראה אלכסנדר מוקדון את שמעון הצדיק, ירד ממרכבתו והשתחוה לו. אמרו לו: לזה אתה משתחוה? והלא בן אדם הוא! אמר להם: דיוקנו של זה אני רואה כשאני יורד למלחמה ונוצח. אמר לו: מה אתה מבקש? אמר לו: בית שאנו מתפללין בו על מלכותך, הטעוך גוים ונתתו להם. אמר לו: מי הטעונו? אמר לו: הן הן הכותיים שעומדים לפניך. אמר לו: הרי הם מסורים בידכם. נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסייהם, וגררום על הקוצים ועל הברקונים עד שהגיעו **להר גריזים**. כיוון שהגיעו להר גריזים (אתר המקדש של הכותיים) חרשוהו וזרעוהו כרשנין, כדרך שחשבו לעשות לבית המקדש. יום שעשו כן, עשאוהו יום טוב.

ומעניין לעניין...מ"**מגילת אנטיוכוס**" (המשך):

וישמחו בני ישראל כי ניתנו בידיהם שונאיהם; מהם שרפו באש, ומהם תלו על העץ; ובגריס הרשע, המטעה את עמו, שרפו אותו בני ישראל באש. ואנטיוכוס המלך, כאשר שמע אשר נהרגו בגריס משנהו וכל שרי החיל אשר עמו, נכנס בספינה וינס למדינות הים. ויהי, כל מקום אשר היה בא שמה היו מורדים בו וקוראים אותו הבורח, וישלך את נפשו הימה. אחרי כן באו בני חשמונאי לבית המקדש...

מדברי השקפתו של שמעון דובנוב, מתוך ספרו, "דברי ימי עם עולם":

"סיכויי ההיסטוריה הישראלית" – בסוף מסענו...שאלה: לאן פניך מועדות, ישראל?

כרוכה שאלה זו בשאלה הכללית: לאן מועדות פני אירופה והאנושיות כולה?

האמנם תהיה המאה ה-20 - בהמשך התפתחותה ניגוד מוחלט למאה ה-19-

במקום להיות המשכה הטבעי? האידיאלים של חירות, שוויון וצדק סוציאלי, הקרובים כל-כך לרוח העם שנביאיו הקדומים הכריזו עליהם, האמנם יפנו מקום לאידיאלים של עבדות, הבדלים גזעיים, כוח גס או לכלל: "כל דאלים גבר"? לא, אין אנו יכולים לשרש בנפשנו את האידיאלים של האנושיות, את האמונה בהשלמתו של המין האנושי בדרך מן הבהמיות אל ההומניות. אמונה זאת ניתנה לנו למורשה ע"י נבואות המקרא על אחרית הימים, שבה עתידים בני אדם לכתת חרבותיהם לאתים והחזק יהיה בשלום בצד החלש ("זאב וכבש"), כי כולם יהיו חזקים ברוח ובהשלמה מוסרית ("הארץ תמלא דעה"). בלי אמונה זאת, בלי ירושת האידיאלים הנצחי שלנו, היינו עם חולף ולא עם עולם...

יום נעים (עם תפילת "יתן טל ומטר לברכה")!